

Tähtiketju 5

KAUSI KARILLA

Kalle Veirto

KARISTO
Hämeenlinna

© Kalle Veirto ja Karisto / Kustannusosakeyhtiö Otava 2022
ISBN 978-951-1-42280-8

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2022

1.

En päässyt urheilulukioon. En kelvannut Kiekkopeikkojen B-nuorten SM-sarjajoukkueeseen enkä pystynyt pelaamaan myöskään B2:n otteluita. Ja kuten saatatte arvata, saman tien moni muukin asia alkoi kivistää ja irvistellä.

Oma vika, sitähan se kaikki oli. Kuka käski lähteä finalistien mitalijuhliin ja lutkuttaa humalahakuisesti sidukkaa ja mallasjuomia (mikä oli pahasta), vongata ja saada (mikä oli hyvästä). Ja kuka sen jälkeen käski ruveta pomppimaan sydänyön tunneilla onnesta rantakivikossa.

Tyttöystäväni Idaa ei voi syyttää, enkä sitä tehnyt eivätkä sellaisesta puhuneet myöskään äiti ja isä. Poru nousi toisesta suunnasta. Mökkiviikonloppuun osallistuneiden vanhemmat kauhistelivat viattoman tietämättöminä

ryyppyjuhliamme ja niiden määrätietoisia järjestelyjä. Joukkueen ja seuran johtohenkilöt ilmoittivat suhtautuvansa asiaan ”hyvin vakavasti”, totta kai.

”Tällaista ei voi hyväksyä. Ei missään oloissa, ei edes loistavan kauden päätteeksi”, kuului viesti joukkueelle, sen huoltajille ja julkisuudelle.

Seuran hallitus piti hätäkokouksen ja määräsi kaikille Kiekkopeikkojen juniorijoukkueille ehdottoman juhlimiskiellon. Poika ei saunoisi enää koskaan seuran väreissä ja siunauksella. Mutta eihän se tietenkään ollut seuran päätettävissä, koska en minä eivätkä muut legendaariset SM-finalistit mitään lupia kysytty. Se oli meidän oma juttumme, itse keksitty, kehitetty, järjestetty ja juhlittu. Ja munittu.

Mitään isompaa hätää ei ollut ennen kuin minä horjahdin ja putosin. Kaksi kylkiluuta, ranne ja kantapää murtoivat, solisluu meni sijoiltaan, reiteen tuli lihasruhje ja päähän viisi tikkiä vaatinut ventti. Ensin sattui aivan helvetisti ja olin kuukauden kaksi kolhittu ja kipeä, sitten mieleen jo hiipi kuinka vähällä pääsinkään ja mitä kaikkea muuta olisi voinut sattua.

Se kivikko oli louhikko. Muiden musien keskellä törrötti teräväreunaisia kivipaasia. Onni onnettomuudessa oli, että kaatua mätäkähdin juuri sellaiseen kohtaan, jossa oli hie- man laakeampia kiviä. Yhtä kovia nekin olivat, ja sen mukaan menivät myös vammat.

En pystynyt osallistumaan urheilulukion pääsykokeisiin. Edellisenä vuonna kokeet olivat toukokuun alussa, nyt viimeisellä kouluviikolla. Sitä myöten se asia oli taputeltu. Päätötödistuksen yläkanttiin asettunut keskiarvo 8,9 (vielä kemian seiska rasiitteena!) ja lajipisteet eivät yksin riittäneet valintaan.

”Sinne voi hakea toisenakin vuonna. Ja voit kuulemma osallistua joka tapauksessa osaan urheilulinjan harjoituksista kunhan toivot”, isä lohdutti.

Ensin hän ja äiti olivat kaikesta järkyttyneitä, sitten huolissaan toipumisestani ja hyvin auttavaisia kuntoutuksessa. Vasta sitten, kun kävelin kahdella jalalla ilman keppejä, tuli haukkujen aika.

”Ihan muuta me olemme sinulle opettaneet ja neuvoneet. Ollaan sovittu että ollaan avoimia. On puhuttu ettei alkoholin aika ala ennen

kuin lukio on hoidettu, ja jos alkaa sen jälkeen, alkaa avoimesti ja valvotusti ja maltillisesti. Mieluiten ei ollenkaan, ei ollenkaan! Ei ole pakko juoda, ei vaikka muut niin tekisivät”, äiti saarnasi.

Muistelin että kyllä meidän Karikin silloin Närekorven aikoina lähti juhlimaan jo peruskoulun päättäjäisiä kuntakeskukseen, ajoi sinne sisukkaasti 30 kilometriä fillarilla ja tuli aamuyöstä parin kuperkeikan kokeneena ryy-nit rinnuksilla takaisin.

No, se oli Kari, minä olin minä. Kumpikin vastattiin omista tekemisistämme.

Ne tekemiset olivat kesän aikana lasket-tavissa yhden käden sormilla. Ja kun vähän aurinko alkoi pilkاهدella mustan verhon takaa, tuli takapakkia. Ranne näytti jälkitarkastuk-sen kuvissa olevan vika-asennossa ja piti lei-kata uudelleen. Silloin mentiin heinäkuuta ja Nastokaupungissa pyöritettiin hyvää vauhtia seuraavaa lätkäkautta.

En osallistunut edes B-poikien kauden aloi-tuspalaveriin, vaikkei siellä käsiä ja jalkoja olisi tarvittu.

Syy ei ollutkaan niiden vaan pään.

2.

Elokuussa alkoi tietenkin koulu. Lukio sijaitsi Nastokaupungissa, ja kuljin sinne pääsääntöisesti bussilla. Sauvoista olin jo silloin päässyt eroon, mutta rannetta jouduin lepuuttamaan kantositeessä.

”Susi hei, huomenna on ekat koulun aamu-jää. Lähdetkö katsomaan?” Mätä Kukko Ket-tunen kysyi.

Me kävimme nyt samaa koulua.

Mutta eri linjaa.

Mätä Kukko, Elmo, Luu Sinkkonen, Onni Käkönen, Jami Patrikainen, Staffan Hellqvist, Ikitiera Siistamo, Keimolan Eetu sekä veska-rit Linna ja Vepsäläinen, siinä olivat viime kau-den joukkueen uudet urheilulukiolaiset. Juri Stepanov oli toipunut kevään tärskystä mutta muuttanut Lappeenrantaan ja vaihtanut saman tien SaiPan keltaisiin väreihin.

”En.”

Se oli vastaukseni aamujäihin.

”Silmällä harjoittelu on sekin harjoittelua.”

”Juu, juu. Mutta enpä nyt tule kuitenkaan, ei kiinnosta.”

Olimme silloin kahden, istuimme juomassa pahvikahveja oppilaskunnan automaatilla.

”No, ymmärrän yskökset”, Nikke sanoi. ”Ja kohtahan sä pääset itsekin harjoittelemaan. Ainakin jälle ja luistelemaan.”

Hän oli etenemässä kiekkkourallaan oikeaan suuntaan, kun minä poljin paikoillani ellen valunut taaksepäin. Mätä Kukko oli Kiekkopeikkojen B1-joukkueen varakapteeni, kapteenin C-kirjain oli Juho Matilaisen nutussa. Juho oli vuotta meitä vanhempi ja pelasi B:ssä jo viime kaudella ja kuului 16-vuotiaiden maa-joukkuerinkiin.

Hän oli pakki. Ei siis kilpaillut kanssani peliajasta.

Peliaikaa ei silti ollut luvassa, kun ei ollut pelikuntoakaan.

Asemani oli muutenkin horjuva. Olin nimitäin merkitty mies ja nimeni oli vedetty lokaan Rotten Cock Clubin (minä, Nikke, Elmo, Juri,

Jami ja Luu) ja muiden finalistien turmiollisen juhlahumun jälkimainingeissa. Paitsi että satutin itseäni, jouduin kantamaan myös syntipukin taakan.

Uniltaan herätetty krapulainen jengi katosi mökiltä vauhdilla sen jälkeen, kun ambulanssi oli hakenut minut ja loukkaantumisesta oli ilmoitettu kotiin vanhemmilleni.

Nikke, Ida, Jami, Luu ja Niken tyttöystävä Elli olivat hätiin sentään siivonneet ja käyneet piilottamassa tyhjät pullot metsään, josta ne oli tarkoitus hakea ja kierrättää myöhemmin. Sitten laitettiin luurit kiinni ja poistettiin viestejä ja kuvia. Kaikki! määräsi kapteeni Nikke. Seura ja sen johtokuntaan kuuluva ylikons-
taapeli jäljittivät kuitenkin pankkitilin, josta mökin vuokra on maksettu.

Se oli minun.

Miten ihmeessä?

Pitkä juttu. Tässä lyhennelmä minun näkökulmastani: Se, jonka kaveri tunsu kaverin, joka tiesi mökin ja kertoi miten sen sai varatuksi netistä paljastumatta alaikäiseksi, ei kyennyt maksamaan varausmaksua. Kännykän pankkisovellus oli jumissa ja tilillä joku

tägi tai bugi. Minulla oli ainoana saliliittolaisista sen verran rahaa, että pystyin pulittamaan koko potin. Muut maksoivat sitten osansa minulle.

Sen seurauksena minun nimeni nousi esiin juhlien pääjehuna. Ainoana.

En ruvennut selittelemään ja avaamaan juttua yhtään sen enempää, koska se tarkoitti että olisin joutunut kielimään muista. Isälle puhuin tästä kyllä, ja hän sanoi että tein oikein, mutta ne muut eivät tehneet. Heidän olisi pitänyt tulla tuekseni ja kertoa kaikki. Siinä oli vaan se, että olin kaksi ja puoli viikkoa sairaalassa eikä minulla ollut edes kännykkäyhteyttä kamuihini. Kämpäläkin meni kaatuessa rikki.

Poissa ollessani asiat olivat edenneet siihen pisteeseen jossa oltiin yhä: Jonne Susi oli varannut ja maksanut mökin yksin teoin. Myöhemmin kuulin että kapteeni Kettunen oli käynyt pariinkin kertaan puhumassa seuran toimistolla tapausten kulusta. Että kaikki siinä olivat mukana, turha valonheittimiä on kohdistaa yksin minuun, ja että mökin hommasi alun alkaen ihan toinen henkilö (vuokranantaja tunsu hänet nimellä Paolo Rossi) ja toisen piti

se maksaa. Sitä ketä nämä henkilöt olivat, Mätä Kukko ei voinut kertoa.

Minä kerron sen teille nyt.

Elmo Sysmän veli oli se Rossi ja maksuliikenteen hoitajaksi lupautui joukkuejohtajamme Ransun poika Enska, kolmosketjun laituri. Heidän perheensä oli jonkun sortin oikeaoppisia, ja isä Nastokaupungin valtuuston 2. varapuheenjohtaja. Seuraukset Enskalle ja hänen nyt C:hen nousseelle pikkuveljelleen ja perheelleen olisivat olleet ainakin nolot elleivät jopa vakavat. Enska jäi keväällä juhlistakin pois, kun äiti oli päässyt hajulle ”jostain”.

Minä kun olin jo paljastunut eikä minulla ollut mitään enempää menetettävänä, niin siihen se lukittiin. Olin sopiva syntipukki, paras ikinä, ainakin kevään finalisteista. Poissa silmistä, poissa mielestä. Kun en edes pystynyt osallistumaan harjoituksiin, en läsnäolollani häirinnyt tai haastanut muita.

Olin ulkopuolinen. Takaisin lähtöruudussa, Susi Närekorvesta.

Voi paska.

3.

Ai niin, minullahan oli silloin toukokuussa tyttöystävä. Ja oli vielä juhannuksenakin. Vaikka emme yhdessä keskikesää juhlistaneetkaan, minusta kun ei ollut mökkeilemään ja Idallakin oli omat kiireensä. Alkukesästä hän oli isosena rippikoululeirillä ja heinäkuussa hän lähti leirille Lappiin.

Molemmilla oli mukana työharjoittelussa teologian kandidaatti, tuleva pappi, 22 v. Verkosta löytyvissä kuvissa erotatte hänet kiharaisesta pitkä tukasta ja kitarasta. Yhdessä Ida istuu hänen oikealla puolellaan. Jos otoksen näkisitte, huomaisitte että he pitävät toisiaan kädestä.

Vain frendejä ja työkavereita, Ida selitti tuoreeltaan.

Sitten parin päivän päästä ääni kellossa muuttui. Tai ehkä Ida vain päätti, että on

parempi sanoa se suoraan, tosiasia. Mutta ei hän sanonut sitä suoraan, hän sanoi että on ehkä parempi että me pidämme taukoa. Tai sovimme vaan (seuraava viesti), että emme enää seurustele.

Syy 1: On niin paljon asioita. Välissä.

Syy 2: Minä en ole enää sama poika kuin keväällä, eikä Idakaan ole entisellään.

Syy 3: Minusta on tullut synkkä, haudon sitä yhtä asiaa kuin maailmanloppua.

Ei Ida voi sellaiseen osallistua, ei pysty, hänen elämänsä menee toiseen suuntaan, hän haluaa valoon. Me erkaannumme, kuljemme eri radoilla, minä pimeydessä.

Ja kyllä, kitaristi on mukava ja viisas ihminen. Mutta ei se silti ole seurustelua, se on työkaveruutta. Ehkä ihastumista mutta ei sen enempää, ei mitään fyysistä.

Katsotaan sitten syksyllä miltä meistä tuntuu. Ehkä me etenimme liian nopeasti...

Vastasin ok.

Olimme erkaantuneet, se oli selvä. Paha siinä oli yhdessä olla, kun toinen ei ole edes samassa läänissä ja kun se toinen, minä, olen paketissa, ja se toinen, Ida, on vapaa, haistelee

uusia tuulia hurahaneena nuoruutensa kultaiseen läikkeeseen.

Toki hän on vain työkaveri sen MIEHEN kanssa ja toki minä olin synkkä, sairas ja mahdollisuuteni munannut POIKAystävä.

Sori, Mätä Kukko Kettunen laittoi.

Anna olla, vastasin, ei kuulu sinulle.

Ei niin. Mutta me ollaan edelleen kamuja, eikö?

Jep. Kuin Sokrates ja Platon.

Heh! Sä saat olla ensin mainittu.

Kivaa, helppoa viestittelyä. Mutta ei me kaksikaan ollut nähty sitten finalistien juhlan kuin puolenkymmentä kertaa. Nikke kävi sairaalassa katsomassa ja meillä kotona kerran, ensimmäisen kerran ikinä. Sitten tuli hänellekin muuta, kesä. Ja kohta jo kesäharjoitukset ja elokuussa täysi tohina.

Joo, kaikilla oli omat juttunsa. Paitsi minulla. Se oli Närekorven tulokkaalle vasta ensimmäinen kokonainen suvi etelässä, eikä minulla ollut muita juttuja kuin kiekko ja Ida, jonka olin myös oppinut tuntemaan kiekon ansiosta.

Eikä kiekkokaan ollut minun juttuni enää. Ei juuri nyt.

Mikä sitten oli?

Sureminen?

Ei, ei sekään. Isän ja äidin kanssa juteltiin asiat jotenkuten selviksi, tai ainakin juteltiin. Ja lopulta, kun asiaa oli puhuttu auki kaksi tai kymmenen kertaa, Ida-juttukin alkoi helpottaa. Ehkä oli parempi niin kuin oli. En ehkä ollut valmis seurustelun syventämiseen, en olisi ollut vaikka olisin ollut terve ja kunnossa.

Juu, halusin pitää kiekkoilun pääasiana.

Se ei kuitenkaan ollut mahdollista.

Niin, ja ottakaa huomioon sekin, että tämä on kirjallisuutta ja siltä osin jälkiviisautta. Ehkä esitän itseni paremmassa valossa kuin ansaitsisin, ja varmasti moni tapauksiin sotkeutunut esittäisi asiat toisin, toisilla keihäänkärjillä, painotuksilla ja pointseilla.

Senkun. Mutta nyt äänessä olen minä, Jonne Susi. Tämä on minun tarinani.